

Käsityöopettajien työn kuormittavuustekijät opetustuntien ulkopuolella

Käsityökasvatus
Kandidaatintutkielma

Laatija:
Aleksandra Pulliainen

Ohjaaja:
Yliopistonlehtori Virpi Yliverronen

28.4.2025
Rauma

Kandidatutkielma

Oppiaine: Käsityökasvatus

Tekijä: Aleksandra Pulliainen

Otsikko: Käsityöopettajien työn kuormittavuus tekijät opetustuntien ulkopuolella

Ohjaaja(t): Yliopistonlehtori Virpi Yliverronen

Sivumäärä: 24 sivua

Päivämäärä: 28.4.2025

Tutkimuksessa selvitettiin käsityön aineenopettajien työn kuormittavuustekijöitä opetustuntien ulkopuolella. Selvitetiin myös sitä, mitkä kuormittavat tekijät nousevat eniten ja mitkä vähiten. Tähän liittyen selvitettiin myös se, löytyykö poikkeavuuksia kuormittavista tekijöistä eri koulujen välillä.

Tutkimus toteutettiin laadullisena eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimuksessa haastateltiin kuutta käsityön aineenopettajaa. Tutkimukseen osallistui sekä alakoulun että yläkoulun käsityönopettajia. Lisäksi tässä tutkimuksessa käytettiin aiempaa tutkimusta tukemaan tutkimustuloksia. Aiempaa tutkimusta on vähän etenkin käsityönopettajiin liittyen, minkä takia aihe on tärkeä.

Tutkimuksessa aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Tutkimuksen tulokset litteroitiin ja anonyymisoitiin, jotta tuloksista ei pysty tunnistamaan haastateltavia henkilöitä. Tulokset luokiteltiin haastattelukysymysten mukaan ja niistä pelkistämällä muodostettiin ala ja yläluokkia. Tuloksista saatiin muodostettua myös havainnollistavia taulukoita, joiden avulla kerrotaan tuloksista.

Tutkimustulosten perusteella kuormittavia tekijöitä on hyvin paljon erilaisia. Tutkimustuloksista pystyy huomaamaan, mitkä tekijät kuormittavat käsityön opettajaa eniten ja mitkä taas vähiten. Tutkimustuloksista löytyy aiempien tutkimusten perusteella yhtenevyyksiä, mutta myös aiemmissa tutkimuksissa mainitaan sellaisia asioita, joita tässä tutkimuksessa ei tullut ilmi.

Avainsanat: käsityöopettaja, kuormittavuus, työhyvinvointi, työympäristö

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Käsityön aineenopettajan työ	7
2.1	Käsityö perusopetuksessa	7
2.2	Työympäristöt	8
3	Käsityön aineenopettajan työhyvinvointi	10
3.1	Työn kuormittavuus	10
3.2	Psykososiaalinen kuormitus	11
3.3	Muut kuormitustekijät	12
4	Tutkimuskysymykset ja viitekehys	13
5	Tutkimuksen toteutus	15
5.1	Aineiston kerääminen	15
5.2	Aineiston analysointi	16
6	Tutkimustulokset	19
6.1	Opetuksen ulkopuoliset kuormittavat tekijät	19
6.2	Kuormittavat tekijät eri paikkakunnilla työskennellessä	20
6.3	Eniten ja vähiten kuormittavat tekijät	21
7	Johtopäätökset	23
8	Pohdinta	25
8.1	Tutkimusprosessin arviointi	25
8.2	Tutkimuksen etiikka	26
	Lähteet	28
	Liitteet	30
	Liite 1. Tietosuojailmoitus	30

1 Johdanto

Opetusalan työolobarometrissa (Ilves & Melkko, 2024) käsitellään työhyvinvointia kasvatus-, koulutus- sekä tutkimusalalta. Myös työssä olevia kuormitustekijöitä nousee esiin tutkimuksessa. Työn kuormittavuudentekijät koostuvat fyysisistä, psyykkisistä, sosiaalisista ja kognitiivisista tekijöistä. Kun kuormituksesta tulee haitallista, kuormitus ilmenee fyysisenä ja psyykkisenä reaktiona. Työn kuormittavuutta lisää niukkenevat resurssit, kasvava työmäärä ja voimavarojen väheneminen. Opetusalan ammattilaisten keskeinen kuormittava tekijä on kasvava työmäärä, mutta siihen käytetty aika on rajallista. Työolobarometrin kuviosta 14 huomaa, kuinka peruskoulussa opettajat kokevat, että on liikaa töitä melko usein tai silloin tällöin. Mainitaan myös se, että työkyvyn ylläpitämisessä auttaa työajan seuraamine ja noudattaminen. (Ilves & Melkko, 2024.)

Kognitiiviset vaatimukset näyttäytyvät työssä esimerkiksi asiakirjojen, lausuntojen tai opetuksen valmisteluna. Työn kognitiivisiin vaatimuksiin kuuluu myös luovat ideat sekä innovointi. Taulukosta 2 käy ilmi se, että asiantuntijatyötä tekevät kohtaavat kognitiivisia vaatimuksia 50–95 % melko usein tai hyvin usein. Taulukosta huomaa myös sen, että muistiin liittyviä kognitiivisia vaatimuksia kohtaa työssä vastanneista 95 %. (Mauno ym., 2017.)

Tutkimuksen mukaan opetusammattilaisten työaika viikossa on noin 40,8 tuntia perustuen vuosityötunteihin, viikkotyötunteihin, opetusvelvollisuuteen, kokonaistyöaikaan tai pidennettyihin tunteihin. Taulukosta 1 käy ilmi, että peruskoulun opettajan kokonaistyöaika viikon aikana on 38,6 tuntia. Opetusalan työolobarometrin tuloksissa nousi esille opetusalan ammattilaisten kohdalla kuormitustekijöiksi myös liiallinen työmäärä, keskeytykset työssä, kiire, tiukat aikataulut sekä kuormitus. Nämä kuormitustekijät aiheutuvat toisarvoisista töistä. (Ilves & Melkko, 2024.) Kiire sekä lisääntyneet vaatimukset ovat henkistä kuormittavuutta, joka johtuu työelämän muutoksista sekä uusista haasteista (Rautio, 2010). Töissä olevia erilaisia keskeytyksiä kokee peruskouluissa työskennelleistä 77 %. Oma osaamista lähes 90 % arvioi, että pystyy käyttämään työssään hyvin. Opetusalan työolobarometrissa käsitellään myös työn kehittämis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kuviosta 13 käy ilmi se, että peruskoulussa suurin osa

vastaajista melko vähän tai jossain määrin voi vaikuttaa työn kannalta tärkeisiin päätöksiin, kuten omaan työmäärään. (Ilves & Melkko, 2024.)

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää käsityöopettajien työn erilaisia kuormittavia tekijöitä opetustuntien ulkopuolella. Aloitin tämän tutkimuksen parin kanssa, mutta olen tehnyt tämän tutkimuksen loppuun itse. Tässä tutkimuksessa kerätään tietoa peruskoulun käsityön aineenopettajilta sekä alakoulun opettajilta, jotka opettavat käsityötä. Tavoitteena on saada tietoa myös siitä mitkä tekijät nousevat eniten ja mitkä vähiten esiin. Käsityöopettajan tehtäviin kuuluu paljon tehtäviä asioita etenkin opetustuntien ulkopuolella esimerkiksi materiaalien hankinta, opetusmateriaalit sekä tiloja koskevat turvallisuus selvitykset ja laitehuollot.

2 Käsityön aineenopettajan työ

2.1 Käsityö perusopetuksessa

Pitkään käsityötä opetettiin perusopetuksessa erillään teknisen- ja tekstiilityön työtavoilla, koska sillä oli pitkät perinteet, erilliset luokkahuoneet ja opettajien aiemman koulutuksen takia. Nykyään tekninen- ja tekstiilityö muodostavat yhdessä monimateriaalisen käsityön. (Marjanen & Metsärinne, 2019.) Tehtävä käsityön oppiaineessa on ohjata oppilaita kokonaisen käsityöprosessin hallintaan. Sillä vahvistetaan myös monipuolista työskentelyä. Käsityön opetuksessa painotetaan kiinnostuneisuuden kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. (POPS, 2014.)

Käsityöopettajan työhön vaikuttavat monet erilaiset tekijät. Käsityön aineenopettajaa ohjaavat monet lait ja asetukset, valtakunnallinen opetussuunnitelma ja koulun kunnan tai kaupungin paikallinen opetussuunnitelma. Lait ja asetukset määrittelevät esimerkiksi perusopetuksessa toteutettavan tuntijaon, joka on käsityön opetuksella yhteensä 1–9 vuosiluokilla 11 viikkotyötuntia. (Opetushallitus, 2014.) Perusopetuksen valtakunnallinen opetussuunnitelma (POPS, 2014) antaa opetukselle raamit, joita opettajan tulisi toteuttaa opetuksessaan. Nämä yhdessä antavat oppilaille valtakunnallisesti yhteisen käsityöopetuksen. Koulun sisällä opettajan työhön vaikuttavia tekijöitä ovat opetustuntien määrä, oppilasaines ja opetusryhmien koot. (POPS, 2014.)

Perusopetuksen käsityössä on otettava huomioon myös erilaiset pedagogiset työ- ja vuorovaikutustavat sekä edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun. Näiden mukaan tehdään erilaista eriytettyjä ratkaisuja, esimerkiksi työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa. Monimateriaalisen käsityön oppimiseen ja vastuullisuuteen liittyy monipuoliset laitteet, koneet, työvälineet ja ympäristöt. Käsityön suunnittelussa ja valmistelussa hyödynnetään ja havainnoidaan myös arkielämää, luontoa, rakennettua ja esineympäristöä. Valittaessa työtapoja on otettava huomioon eri oppiaineiden ominaispiirteet sekä laaja-alaisen osaamisen kehittäminen. Tärkeintä oppimisen kannalta on esimerkiksi tiedon hankkiminen, käsittely, soveltaminen, arviointi sekä luomisen taito. (POPS, 2014.)

Yhdessä toimien ja työtä jakaen järjestetään tarkoituksenmukainen ja joustava koulutyö. Yhteistyö kotien kanssa lukee perusopetuslaissa. Kun ollaan yhteistyössä kotien kanssa, silloin tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä, jotta oppilas saa kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta sekä tukea. Tämä lisää myös kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta. Oppilaille koulun toiminta mallintaa aikuisten yhteistyö esimerkiksi samanaikaisopettajuus. (POPS, 2014.) Käsityössä käsityöopettajat tekevät yhteistyötä resurssien puitteissa. Samanaikaisopettajuuteen saattaa vaikuttaa se, että käsityön luokat sijaitsevat eri rakennuksessa tai eri puolilla koulua.

2.2 Työympäristöt

Käsityön opetusta järjestetään erilaisissa kouluissa Suomessa. Näistä tutuimpia ovat alakoulut, yläkoulut sekä yhtenäiskoulut, joissa opetetaan vuosiluokkia 1–9 riippuen siitä, millainen koulu on. Kunnat järjestävät julkisin verovaroin perusopetuksen palvelun. Laissa on määrätty se, että kuntien velvollisuutena on järjestää perusopetusta sekä tarkastella kattavuutta peruskouluverkosta. Kokonaisuuden täydentävät valtion ylläpitämät tai muut luvanvaraiset perusopetuksen järjestäjät. (Sjöström & Svartsjö, 2021.)

Suomessa on myös yksityiskouluja, joiden opetus keskittyy peruskoululaisiin sekä lukiolaisiin. Yksityiskoulut perustuvat kansalaisaktiivisuuteen, joten hallinto on tehokas. Päätöksenteossa laaja itsemääräämisoikeus mahdollistaa tarpeiden ja kouluyhteisön jäsenten huomioimisen. Tämä vaikuttaa myönteisesti työskentelyilmapiiriin kouluissa. Ylläpitämiseen kuuluu hallituksen jäsenet sekä rehtori, jotka vastaavat koulun toiminnan tuloksellisuuden sitoutumisesta. (Yksityiskoulujen Liitto ry, 2018.)

On myös harjoittelukouluja eli normaalikouluja, joissa opetetaan vuosiluokkia 1–9 sekä joissakin kouluissa on myös lukio. Sivun eNorssi (n.d.) mukaan ”niiden tehtävänä on tarjota laadukasta opetusta, järjestää opettajankoulutukseen liittyvää ohjattua harjoittelua ja toteuttaa täydennyskoulutusta.” Normaalikoulut kuuluvat yliopistojen harjoittelukouluihin ja niiden erityistehtävä on toimia harjoittelupaikkoina

opettajankoulutuksessa. Normaalikouluissa tehdään monipuolista tutkimus- kokeilu- ja kehittämistoimintaa. (eNorssi, n.d.)

Riippumatta ylläpitäjästä Suomalaisissa kouluissa toteutuva opetus on yhdenmukaista. Koulutoiminnan säätelyssä ja oppilaisen yhdenvertaisuuden takaamisesta vastaa koulutusta koskeva lainsäädäntö, valtioneuvoston tuntijakopäätös ja Opetushallituksen antamat opetussuunnitelman perusteet. Tämä vaikuttaa siihen, että koulusta riippumatta käsityön opetuksessa käytetään perusopetuksen valtakunnallista opetussuunnitelmaa ja sen pohjalta tehtyjä koulukohtaisia opetussuunnitelmia. Koulut tekevät keskenään yhteistyötä. Opetuksen kehittäminen ja yhtenäistyminen sekä henkilöstön osaamisen vahvistaminen on yhteistyön tavoitteena. Pedagogiikan kehittämistä edistää toiminta paikallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. (Yksityiskoulujen Liitto ry, 2018.)

3 Käsityön aineenopettajan työhyvinvointi

3.1 Työn kuormittavuus

Työn kuormittavuus tarkoittaa tekijöitä, jotka liittyvät työoloihin, työn sisältöön, työjärjestelyihin sekä vuorovaikutukseen, mitkä tapahtuvat työssä. On myös erotettava työhön liittyvät tekijät sekä työntekijässä ilmenevät ominaisuudet. Työn piirteisiin viitataan käsitteellä työkuormitus eli kuormitustekijät, kun taas kuormituksen seurauksena käytetty termi kuormittuminen viittaa työntekijässä ilmeneviä kuormitustekijöitä. Lähes kaikissa töissä ilmenee yleisiä kuormitustekijöitä, jotka vaikuttavat työstä riippumatta. On myös sellaisia kuormitustekijöitä, jotka ovat tyyppillisiä vain sille työlle. (Ahola ym., 2010.)

Työn kuormittavuuteen vaikuttaa moni eri tekijä. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto kuormitti opettajia. Työterveyslaitoksen tutkimuksen (Kauppi ym., 2022) mukaan opetussuunnitelmauudistus vaikuttaa käsityön opettamiseen, koska tekstiilityö ja tekninen työ on yhdistetty monimateriaaliseksi. Käsityön yhdistämisen myötä tuntimäärä on jaettu puoliksi teknisten työn sekä tekstiilityön kesken. Opettajien mielestä ei ole myöskään aikaa opettaa ja oppia riittävästi molempia työtapoja. Uudistuksen myötä on laskenut kiinnostuneisuus opettaa käsitöitä. (Kauppi ym., 2022.) Tämä vaikuttaa myös käsityön opettajien työn kuormittavuuteen.

Työterveyslaitoksen tutkimuksessa nousee esiin myös työn- ja vapaa-ajan yhteensovittaminen. Tämä vaikuttaa etenkin uran alkuvaiheessa oleviin opettajiin. Innostuneisuus ja oma kunnianhimo vaikuttavat siihen, että töitä tehdään vapaa-ajalla. Tämä kuitenkin muuttuu, kun kokemusta tulee lisää. (Kauppi ym., 2022.) Työssä olevat erilaiset kuormittavat tekijät voidaan jakaa erilaisiin käsitteisiin, jotka kuvaavat kuormittavuutta. Kuormittaviin tekijöihin liittyviä tekijöitä ovat esimerkiksi työhön ja työympäristöön, toimintakäytäntöihin sekä vuorovaikutukseen liittyvät tekijät (Ahola ym., 2010). Näistä tekijöistä käytetään myös nimityksiä psykososiaalinen-, fyysinen-, kemiallinen-, fysikaalinen- ja biologinen kuormitus. Kuormitukseen liittyy myös tapaturmavaarat.

3.2 Psykososiaalinen kuormitus

Työsuojeluhallinnon (2023) mukaan ”Psykososiaalisilla kuormitustekijöillä tarkoitetaan työn sisältöön ja järjestelyihin sekä työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa työntekijälle haitallista kuormitusta.” Psykososiaaliset kuormitustekijät ovat jaettu kolmeen eri tekijään; työn sisältöön liittyvät tekijät, järjestelyihin liittyvät tekijät sekä työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät tekijät. (Työsuojeluhallinto, 2023.)

Kuormitustekijöitä työn sisältöön voivat olla esimerkiksi työn yksitoikkoisuus, jatkuvasti valppaana oleminen, vaatimukset, jotka liittyvät laatuun sekä jatkuvat keskeytykset ja vastuu, joka on kohtuutonta. Kuormitustekijät työn järjestelyihin liittyen voivat esimerkiksi olla työn määrä, joka on liiallista tai liian vähäistä, työssä oleva kohtuuton aikapaine, puitteita työvälaineissä tai työskentelyolosuhteissa sekä tehtävänkuvaan liittyvät epäselvyydet, tavoitteet tai vastuut. Kuormitustekijät työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyen ovat esimerkiksi yksin työskentely, työyhteisön toimimattomuus tai vuorovaikutus, huono tiedonkulku sekä eristäminen sosiaalisesti tai fyysisesti. (Työsuojeluhallinto, 2023.)

Stressitekijät nimitystä käytetään psykososiaalisista piirteistä. Kaikki työvaatimukset, joihin liittyy haitallisia stressireaktioita ovat stressitekijöitä. Kaikkiin töihin kuuluu paine, jotta motivaatio pysyy yllä, mutta liiallinen paine voi johtaa stressiin, ja sitä kautta heikentää suorituskykyä. Työntekijät ovat vuorovaikutuksessa psykososiaalisten ominaisuuksien kanssa, jotka vaikuttavat myönteisesti tai kielteisesti. (Waddell & Burton, 2006, 22–24.)

Työntekijää kuormittaa työn vaatimukset jossain määrin sekä ne saattavat myös muodostua kuormitustekijöiksi. Kun tekijöitä on liikaa tai työntekijä kokee ne kielteiseksi, silloin työn vaatimukset muuttuvat kuormitustekijöiksi. Näiden kuormitustekijöiden arvioinnissa vaikuttaa työntekijän oma arvio ja näkemys työn ominaispiirteiden kuormittavuudesta. Laadullisia kuormitustekijöitä taulukon 1 mukaan ovat työn kognitiiviset vaatimukset, joka liittyvät tuottamiseen, luovaan ideointiin sekä ongelmanratkaisuun. Taulukossa esitellään myös työn intensiivisyyden vaatimuksia, eettisiä sekä emotionaalisia vaikutuksia. Työn

emotionaaliset vaatimukset käsittelevät vuorovaikutusta ihmisten kanssa. Kerrotaan myös työn epävarmuudesta. (Mauno ym., 2017.)

Työpaikalla olevia psykososiaalisia kuormitustekijöitä voivat ovat myös fyysiset-, kemialliset-, fysikaaliset- ja biologiset tekijät. Tapaturma vaarat ovat myös psykososiaalisia kuormitustekijöitä. (Työsuojeluhallinto, 2023.)

3.3 Muut kuormitustekijät

Työn kuormittavuuteen liittyy myös muut kuormittavat tekijät. Fyysiset kuormitustekijät liittyvät työtehtäviin myös. Työasennot, työliikkeet, liikkuminen sekä fyysinen voiman käyttö ovat fyysisiä kuormitustekijöitä. (Työsuojeluhallinto, 2023.) Artikkelin (Ahola ym., 2010) mukaan työssä fyysisiä kuormittavia tekijöitä ovat myös työ, jossa tehdään koko ajan samaa työtä sekä liian raskas työ tai se on huonosti tauotettu. Työn tulisi kuormittaa sopivasti ottaen huomioon henkilön terveys ja toimintakyky. Fysikaaliset kuormitustekijät tarkoittavat työpaikalla esiintyvää esimerkiksi melua, tärinää tai sähkömagneettista kenttää. Nämä fysikaaliset tekijät voivat aiheuttaa työntekijöille vaaraa tai haittaa terveydelle ja olla syynä tapaturmiin. (Työsuojeluhallinto, 2023.) Työympäristöstä voi aiheutua myös fyysistä kuormitusta esimerkiksi kylmyyden tai kuumuuden johtuen (Rautio, 2010).

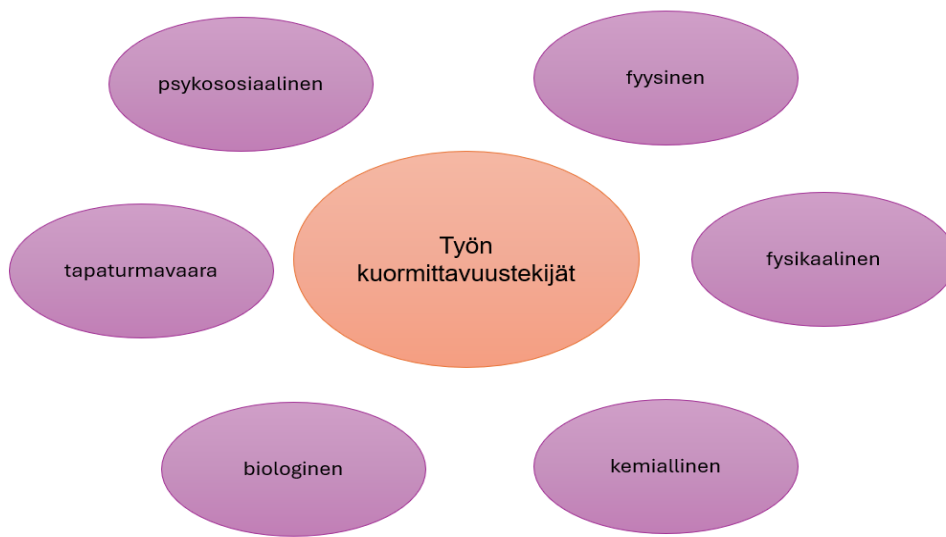
Biologiset tekijät vaikuttavat myös työn kuormittavuuteen. Biologiset tekijät tarkoittavat epäpuhtauksia työympäristössä kuten esimerkiksi bakteereja sekä erilaisia viruksia. Näitä riskejä ei aina havaita, koska tekijät eivät ole näkyviä. Kemialliset tekijät vaikuttavat myös työssä. Kemialliset tekijät tarkoittavat esimerkiksi maaleja, öljyjä sekä pesuaineita. Kemiallisten tekijöiden riskit tulee arvioida sekä tehdä tarvittavat toimenpiteet työpaikalla. Tapaturmia ja sairastumisia ehkäisevät turvalliset, terveelliset ja tarkoituksenmukaiset työtilat. Tiloja ja laitteita on huollettava säännöllisesti. (Työsuojeluhallinto, 2023.)

4 Tutkimuskysymykset ja viitekehys

1. Millaisia opetuksen ulkopuolisia kuormittavia tekijöitä käsityönopeettajilla on työssään?
2. Mitkä tekijät kuormittavat käsityönopeettajaa enemmän ja mitkä vähemmän, entä löytyykö poikkeuksia kuormittavista tekijöistä eri koulujen välillä?

Tutkimuskysymysten laadinnassa lähdettiin liikkeelle siitä, että mietimme molemmat muutamia kysymyksiä ennakkoon, minkä pohjalta lähdettiin muokkaamaan tutkimuskysymyksiä. Ensimmäisen tutkimuskysymyksen tarkoituksena on selvittää kuormittavia tekijöitä, joita käsityönopeettajilla on työssään, kun oppitunteja ei lasketa mukaan. Tätä on tutkittu todella vähän etenkin käsityön opettajien kohdalta, joten on tärkeä tuoda esille kuormittavia tekijöitä. Toisen tutkimuskysymyksen avulla selvitetään sitä mitkä kuormittavat tekijät nousevat enemmän ja mitkä vähemmän esiin vastauksissa. Tämän avulla pystyy selvittämään myös, löytyykö poikkeuksia kuormittavista tekijöistä eri koulujen välillä.

Viitekehystä lähdin rakentamaan keskeisten käsitteiden pohjalta. Viitekehyksessä keskellä on työn kuormittavuustekijät, koska tutkimuksessa keskeisessä roolissa ovat kuormittavuustekijät työssä. Olen ottanut viitekehukseen ympärille käsitteiksi psykososiaaliset, fyysiset, fysikaaliset, kemialliset, biologiset kuormitustekijät sekä tapaturmavaaran, koska nämä kaikki käsitteet liittyvät työn kuormittavuustekijöihin. Viitekehyksessä oranssilla värillä on kuvattu keskeinen käsite ja kaikki ympärillä olevat käsitteet ovat kuvattu violetilla värillä, koska ne kaikki liittyvät keskellä olevaan käsitteeseen.

Kuvio 1. Tutkimuksen viitekehys.

5 Tutkimuksen toteutus

5.1 Aineiston kerääminen

Tutkimuksessa kohderyhmäksi muodostui käsityönopettajat. Tavoitteenamme oli saada tutkimuksen aineistoa varten kuusi haastateltavaa käsityön aineenopettajaa; 3 teknisten tekniikoiden ja 3 tekstiili tekniikoiden käsityönopettajaa tai 2 teknisten tekniikoiden, 2 tekstiilitekniikoiden ja 2 monimateriaalista käsityönopettajaa.

Lähdimme liikkeelle siitä, että haastateltavat käsityönopettajat olisivat vähintään 50 % pääsääntöisesti käsityön aineenopettajia. Haastateltavat voivat olla yläkoulun tai alakoulun opettajia, mutta mieluiten molemmilta opetusasteilta.

Haastattelua varten tehtiin saatekirjeen lisäksi posterit herättämään mielenkiintoa. Haastatteluaineisto kerättiin lähettämällä sähköpostinvälityksellä haastattelukutsuja peruskoulujen rehtoreille ympäri Suomen. Keräsimme sähköpostit siten, että valitsimme viisi maakuntaa kumpikin ja lähdimme niiden perusteella etsimään koulujen sähköposteja. Haastattelukutsuja lähetettiin noin 25 kappaletta. Haastattelukutsujen avulla saimme vain muutaman haastateltavan. Jaoimme haastattelukutsua myös Facebookissa, jonka kautta saimme loput neljä haastateltavaa. Teimme varauskalenterin, johon haastateltavat varasivat itselleen sopivan ajan.

Toteutimme haastattelun Zoomin välityksellä. Teimme haastatteluun PowerPoint-diaesityksen, jossa alussa kerrottiin haastattelun etenemisestä. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeen (2019) mukaan ”osallistuessaan tutkimukseen tutkittavalla henkilöllä on oikeus osallistua vapaaehtoisesti mutta myös kieltäytyä osallistumassa.” Tämän otettiin huomioon haastattelun alussa kertomalla, että tutkimus on täysin vapaaehtoista ja sen voi keskeyttää milloin tahansa. Alun pohjustuksen jälkeen haastateltavalla oli nähtävillä jokainen kysymys. Kysyimme myös välillä tarkentavia kysymyksiä, joita ei diaesityksessä näkynyt. Haastattelussa kaikilla haastateltavilla oli samat kysymykset, joihin ei ollut vääriä sekä oikeita vastauksia. Haastateltavat kertoivat oman kokemuksen pohjalta kysymysten avulla. Haastateltavat eivät saaneet tietää kysymyksiä ennakoon.

Haastateltavista yksi oli monimateriaalisen käsityön aineenopettaja, kaksi tekstiili tekniikoiden aineenopettajaa, 2 teknisten tekniikoiden opettajaa sekä yksi, joka kertoi vain olevansa käsityönopettaja. Saimme sekä alakoulun että yläkoulun käsityönopettajia haastatteluun. Haastateltavista yksi toimi pelkästään alakoulussa käsityönopettajana, 2 toimi sekä alakoulun että yläkoulun käsityönopettajana ja 3 toimi yläkoulun opettajana. Kun haastattelut saatiin tehtyä ensin, litteroimme äänitteet Word tiedostoon. Tämän jälkeen kävimme vielä läpi litteroinnin ja äänitteen, jotta ne vastaavat toisiaan. Sen jälkeen lähdimme analysoimaan haastatteluja.

5.2 Aineiston analysointi

Tutkimus on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Siinä tutkitaan ilmiötä ja tavoitteena on ymmärtää sitä (Elo ym., 2022). Haastattelu, kysely, havainnointi ja dokumentista koottu tieto ovat aineistonkeruumenetelmiä laadullisessa tutkimuksessa (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Tämän tutkimus on toteutettu haastattelemalla.

Tutkimuksen analyysimenetelmä on aineistolähtöinen sisällönanalyysi eli induktiivinen. Laadullinen tutkimus analyysi jaetaan kahteen ryhmään, jotka ovat teoreettinen tai epistemologinen asemointi ja toisena on sellaiset lähtökohdat, joita ei ohjaa teoria tai epistemologia. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.) Tämä tutkimus kuuluu siihen, jossa teoria tai epistemologia ei ohjaa, koska aiempaa tutkimusta aiheesta on hyvin vähän, joten on hankala lähteä luokittelemaan valmiin mallin mukaan. Halusin myös saada erilaisia teemoja esille haastattelun vastauksista. Tutkija tekee itse luokittelurungon, minkä mukaan aineistoa analysoidaan (Elo ym., 2022).

Ensimmäisenä tulee määrittää analyysiyksikö, joka voi olla esimerkiksi sana tai lause. Tutkimustehtävä ja aineiston laatu määrittävät analyysiyksikön. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

Ensimmäinen vaihe sisällönanalyysissä on pelkistäminen eli redusointi. Tässä karsitaan kaikki epäoleellinen tutkimuksen kannalta pois. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.) Lähdin poimimaan haastattelun vastauksista kysymys kerrallaan ensin keskittyen opetuksen ulkopuolella oleviin kuormittaviin tekijöihin, ja siihen liittyviin muihin tekijöitä. Tämän jälkeen muihin keskeisiin teemoihin tutkimuskysymysten avulla. Otin alkuperäisen ilmauksen, joista lähdin pelkistämään ilmaukset taulukon 1 mukaan.

Aina yhden haastateltavan ilmaisu on yhdessä laatikossa sekä sen pelkistetty ilmaisu.

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetyt ilmaukset
Riippuu niin paljon. Siitä hetkestä, mikä on tavallaan menossa siellä koulussa, että onko vaikka arvioinnit silloin päällä	Tehty työtuntimäärä vaihtelee hetkestä.
No ensiksi ehkä pitää sanoa, että se on todella vaihtelevaa viikosta toiseen, että toisena hetkenä	On todella vaihtelevaa viikosta toiseen.

Taulukko 1. Esimerkki alkuperäisen ilmauksen pelkistyksestä

Pelkistämisen jälkeen seuraava vaihe on klusterointi eli ryhmittely. Tässä vaiheessa käydään läpi koodatut alkuperäisilmaukset tarkasti ja erotellaan kuvaavia käsitteitä. Käsitteistä muodostetaan ala- ja yläluokkia. Käsitteitä yhdistelemällä saadaan vastauksia tutkimustehtävään aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä. (Tuomi & Sarajarvi, 2018.) Taulukosta 2 käy ilmi, miten olen muodostanut taulukon 1 pelkistelyistä ilmauksista alaluokat. Olen pelkistetyistä ilmauksista erotellut kuvaavia käsitteitä, joista olen sitten ottanut taulukkoon yläluokan, joka kuvaa kaikkia alaluokan käsitteitä.

Pelkistetyt ilmaukset	Alaluokat	Yläluokka
Tehty työtuntimäärä vaihtelee hetkestä	Työtuntimäärän vaihtelu	Vaihtelevuus
On todella vaihtelevaa viikosta toiseen	Vaihtelevuus viikosta toiseen	

Taulukko 2. Esimerkki pelkistettyjen ilmauksien muodostamisesta alaluokista sekä yläluokista

Aineiston käsittelyssä tuli ilmi myös muihin tutkimuskysymyksiin liittyviä luokitteluja, joiden mukaan lähdin analysoimaan haastattelun vastauksia samalla tavalla kuin taulukoissa 1 ja 2 tuon esille luokittelun. Olen tehnyt myös haastattelun kysymyksistä taulukoita havainnoimaan vastausten hajontaa sekä tuomaan esille yhtäläisyyksiä sekä eroja. Näiden avulla on helpompi havainnollistaa tutkimustuloksia. Vaikka haastateltavia oli vain kuusi, silti saa hyvin luotua taulukoita ja kuvioita kuormittavista tekijöistä, koska vastaukset olivat monipuolisia.

6 Tutkimustulokset

6.1 Opetuksen ulkopuoliset kuormittavat tekijät

Haastatteluista käy ilmi se, että käsityönopettajilla on paljon erilaisia oppituntien ulkopuolella olevia työtehtäviä. Vastauksista nousee esille se, kuinka käsityönopettajan työnkuvaan kuuluu paljon erilaisia tehtäviä. Kaikkein yleisempiä opetustuntien ulkopuolella olevia työtehtäviä tulosten perusteella on materiaalien valmistaminen, materiaalin hankinnat, luokanvalvojan tehtävät, vanhempien yhteyden pitäminen ja arvioinnit. Työtehtävien perusteella haastateltavat kertoivat, mitkä tehtävät kuormittavat heitä eniten työssään.

Työtehtävistä nousi paljon erilaisia kuormittavia tekijöitä. Kuormittavuustekijät vaihtelevat eri käsityönopettajilla. Haastattelutuloksissa nousee esille kuormittavina tekijöinä esimerkiksi riittämättömyys, luokkatilat, arviointi, ammatillinen osaaminen, materiaalien hankkiminen, tapahtumat, retket sekä suunnittelu. Enemmän kuormitustekijöitä käy ilmi taulukosta kolme. Taulukossa on kuvattu sattumanvaraisesti kuormitustekijöitä, joten ne eivät ole tietyssä järjestyksessä.

Haastatteluissa kysyttiin myös, kuinka paljon aikaa käsityön opettaja käyttää keskimäärin aikaa oppitunnin ulkopuolella oleviin työtehtäviin viikossa. Tuloksista huomaa sen, kuinka oppitunnin ulkopuolella oleviin työtehtäviin käytetty aika vaihtelee viikoittain. Muutama vastanneista kertoo, että ulkopuolella oleviin työtehtäviin menee aikaa noin pari tuntia viikosta. Osalla haastateltavista saattaa mennä viidestä tunnista pariin kymmeneen tuntiin viikossa. Vastanneiden tuloksista käy ilmi se, että aikaa menee esiin nousseisiin kuormittaviin tekijöihin eniten.

Erilaiset kuormittavat tekijät opetustuntien ulkopuolella
Riittämättömyys
Luokkatilat
Arviointi
Ammatillinen osaaminen
Materiaalin hankkiminen
Tapahtumat, retket
Yllätyksellisyys
Tukea tarvitsevat oppilaat
Hektisyys
Suunnittelu
Yhteydenpito koteihin
Ekstrahommat
Ongelmien ratkominen
Oppilaiden koulu motivaatio

Taulukko 3. Kuormittavat tekijät

6.2 Kuormittavat tekijät eri paikkakunnilla työskennellessä

Analysoin litteroidusta haastattelusta kysymyksen seitsemän. Haastattelun kysymyksen seitsemän ”oletko työskennellyt käsityöopettajana eri paikkakunnilla?” nousi esille tuloksena (taulukko 4) se, että puolet haastattelun vastanneista käsityöopettajista ovat työskennelleet eri paikkakunnilla ja puolet vastanneista taas eivät ole työskennelleet eri paikkakunnilla. Jatkokysymyksen (eroaako sinun mielestäsi työn kuormittavuus paikkakunnittain, jos eroaa niin miten?) tuloksista selviää se, että vastaajista suurin osa on sitä mieltä, että kuormittavuus eroaa paikkakunnittain edes jollakin tavalla.

Vastauksista kuitenkin nousee esille se, että on hankala sanoa, miten kuormittavuus eroaa paikkakunnittain. Haastateltavien vastauksista käy ilmi myös se, että on hankala sanoa, miten kuormittavat tekijät eroavat paikkakunnittain. Osassa vastauksista tuli esille se, että erilaisten työtapojen ja toimintojen kuormittavuus eroaa eri paikkakunnilla. Myös siirtymiset eri koulujen välillä kuten alakoulusta

yläkouluun kuormittavat eri tavalla. Paikuntien erilaiset resurssit kuormittavat, kun tarkastellaan eri paikkakuntia.

Onko työskennellyt eri paikkakunnilla	
On työskennellyt	3
Ei ole työskennellyt	3

Taulukko 4. Havainnollistaa sitä, kuinka moni on työskennellyt eri paikkakunnilla käsityön opettajana

6.3 Eniten ja vähiten kuormittavat tekijät

Tutkimustulosten perusteella ei löytynyt suurta määrää sellaisia kuormittavia tekijöitä, jotka olisi noussut monessa eri haastattelussa esille kuormittavina tekijöinä. Näitä eniten kuormittavia tekijöitä nousi suurimmalla osalla haastatteluun vastanneista. Haastattelujen perusteella eniten kuormittaa luokkatilat, arviointi, materiaalien hankkiminen sekä suunnittelu (taulukko 5) opetustuntien ulkopuolella. Taulukossa on kuvattu satunnaisessa järjestyksessä eniten kuormittavat tekijät. Näitä tekijöitä vastauksista nousi saman verran esille, eikä mikään noussut ylitse muiden. Vastaukset hajaantuivat hyvin paljon erilaisiin kuormittaviin tekijöihin.

Paljon tuli vastauksissa esille yksittäisiä kuormittavia tekijöitä, joita kaikki eivät maininneet haastattelussa. Vastauksissa vähiten kuormittaviksi tekijöiksi nousi esiin esimerkiksi riittämättömyys, ammatillinen osaaminen, tapahtumat, retket, yllätyksellisyys, tukea tarvitsevat oppilaat sekä ongelmien ratkominen (taulukko 5). Taulukossa viisi on kuvattu vähiten kuormittavat tekijät myös sattumanvaraisessa järjestyksessä, koska niitä oli hyvin vaikea laittaa vastausten perusteella järjestykseen. Näitä kuormittavia tekijöitä tuli esiin vain muutamissa tai yksittäisten henkilöiden vastauksissa.

Vastauksissa tuli kattavasti erilaisia opetustuntien ulkopuolella olevia kuormittavia tekijöitä käsityönopettajien näkökulmasta. Vastauksista pystyy myös vertaamaan mitkä kuormittajat tekijät nousevat enemmän esiin ja mitkä taas vähemmän esiin. Kuormittavista tekijöistä löytyi hieman poikkeavuutta eri koulujen välillä, mutta muissa kouluissa työskennelleet käsityönopettajien oli haastavaa kertoa, miten kuormittavuus eroaa paikkakunnittain.

Eniten kuormittavat tekijät	Vähiten kuormittavat tekijät
Luokkatilat	Riittämättömyys
Arviointi	Ammatillinen osaaminen
Materiaalien hankkiminen	Tapahtumat, retket
Suunnittelu	Yllätyksellisyys
	Tukea tarvitsevat oppilaat
	Hektisyys
	yhteydenpito koteihin
	Ekstrahommat
	Ongelmien ratkominen
	Oppilaiden koulumotivaatio

Taulukko 5. Eniten ja vähiten kuormittavat tekijät

7 Johtopäätökset

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää käsityöopettajien työn kuormittavuustekijöitä opetustuntien ulkopuolella. Tutkin myös sitä, mitkä tekijät kuormittavat käsityöopettajaa enemmän ja mitkä vähemmän. Tutkimuksessa selvitettiin, myös löytyykö poikkeavuuksia kuormittavista tekijöistä eri koulujen välillä. Tuloksista käy ilmi, että käsityön opettajalla työssään on paljon erilaisia työtehtäviä opetustuntien ulkopuolella, joihin menee paljon aikaa. Haastatteluissa nousi paljon erilaisia opetustuntien ulkopuolella olevia kuormittavia tekijöitä esille.

Vastaukset jakaantuivat todella paljon erilaisiin kuormittaviin tekijöihin. Tutkimuksen tulokset kuormittavista tekijöistä vastaa aiempaa tutkimusta siten, että opetusalan työolobarometrissa (Ilves & Melkko, 2024) mainitut resurssit ja työmäärä löytyi myös haastateltavien vastauksista. Toisaalta vastauksista ei käy suoraan ilmi kasvavaa työmäärää, joka myös mainitaan työolobarometrissa. Työterveyslaitoksen tutkimuksessa (Kauppi ym., 2022) kerrottiin se, kuinka opettaa ja oppia ei ole riittävästi. Tutkimuksen haastattelun tuloksista ei käy ilmi sitä onko opettajilla aikaa opettaa sekä oppilailla oppia. Tämä ei noussut esille kuormittavana tekijänä.

Aiemmissä tutkimuksissa puhutaan psykososiaalisista, fyysisistä, kemiallisista, fysikaalisista ja biologisista kuormitustekijöistä sekä tapaturmavaarasta.

Tutkimustulosten perusteella vastauksista löytyi psykososiaalisia kuormitustekijöitä eniten. Tutkimuksessa psykososiaalisia kuormitustekijöitä tutkimuksessa ilmeni esimerkiksi luokkatilat ja suunnittelu. Työsuojeluhallinnon (2023) mukaan myös keskeytykset ovat kuormittavia tekijöitä. Tutkimuksen tuloksista ei käy ilmi keskeytyksiä, joka olisi kuormittava tekijä.

Fyysisiä kuormitustekijöitä tutkimuksen tuloksista löytyy hyvin vähän, mutta esimerkiksi ekstrahommat ja ongelmien ratkominen voisi olla fyysisiä kuormitustekijöitä. Toisaalta aiemmissä tutkimuksissa mainitaan myös kemialliset, fysikaaliset ja biologiset kuormitustekijät. Tutkimustuloksissa ei käy ilmi näitä

kuormitustekijöitä, koska ei haastatteluissa ei mainita esimerkiksi bakteereista tai kemikaaleista mitään kuormittavana tekijänä. Tapaturmavaarat eivät myöskään nouse esiin tutkimuksen haastatteluiden tuloksissa, vaikka ne mainitaan myös aiemmassa tutkimuksessa.

8 Pohdinta

8.1 Tutkimusprosessin arviointi

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä saattaa olla se, että haastateltavia oli vain kuusi. Haastattelusta sai kuitenkin kattavasti erilaisia kuormittavia tekijöitä. Aluksi haastatteluista odotti tiettyjä vastauksia, mutta ensimmäisissä haastatteluissa niitä ei tullut kovinkaan paljoa. Lopuissa haastatteluissa tuli taas enemmän esille odotettuja vastauksia. Toisen tutkimuskysymyksen kohdalla voisi olla sellainen ongelma, että ei saa paljoa tietoa siitä, kuinka kuormittavat tekijät poikkeavat eri koulujen välillä. Vastauksista kuitenkin käy ilmi jonkin verran poikkeavuuksia. Vastaajia pitäisi kuitenkin olla enemmän, jos tutkisi lisää kuormittavien tekijöiden poikkeavuutta eri koulujen välillä.

Yllättävää vastauksissa oli se, kuinka kuormittavia tekijöitä oli niin paljon, ja miten vastaajat kertoivat niin erilaisia tekijöitä. Haasteena on se, että on hankala vertailla eniten ja vähiten kuormittavia tekijöitä, koska ne ovat niin yksilöllisiä kaikilla. Tämän takia ei voida yleistää sitä, että kaikilla käsityönopeuttajilla on jotkin tietyt kuormittavat tekijät opetustuntien ulkopuolella. Tässä olisi auttanut enemmän haastateltavia, koska olisi laajemmin saanut käsitystä siitä, mitkä tekijät nousevat esiin eniten ja saanut konkreettisia lukuja aikaan. Tulevaisuudessa voisi tutkia enemmän eroavaisuuksia kuormittavien tekijöiden välillä ja niihin vaikuttavia tekijöitä, jotta saataisiin kattavampaa tutkimusta.

Haastattelut toteutettiin kaikki samalla tavalla. Haastateltavat eivät saaneet haastattelukysymyksiä etukäteen, joten se vaikuttaa myös vastausten kattavuuteen. Haastattelukysymykset olisi voinut antaa ennakkoon haastateltaville, jotta se olisi vielä enemmän sujuvoittanut haastattelun etenemistä. Toisaalta olisi voinut tehdä myös niin, että olisi antanut vain osalle kysymykset ennakkoon ja katsonut, miten vastaukset poikkeavat. Haastateltavia olisi kuitenkin tarvittu enemmän kuin kuusi tai pidempiä haastatteluita sekä enemmän tarkentavia kysymyksiä.

8.2 Tutkimuksen etiikka

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisussa ”Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa” kertoo tutkimuseettisistä perusteista sekä eettisten asioiden ennakoarvioinnin järjestämisestä Suomessa. Tulee kunnioittaa ihmisarvoa ja itsemääräämisoikeutta tutkittavilta henkilöiltä. (Kuula-Luumi ym., 2019.) Tässä tutkimuksessa sovelletaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjetta. Kaikki tutkimukseen liittyvä aineisto säilytetään tietosuojailmoituksen mukaisesti salasanasuojatusti seafile- palvelussa.

Tutkimuseettisenä kysymyksenä vastaan tuli sellainen, että miten haastattelujen käsittelyssä otetaan huomioon se, että henkilöt pystyvät tunnistamattomina. Esimerkiksi käsityön opettajia eri paikkakunnilla saattaa olla vähän tai erityyppiset kouluvaihtoehdot tuli ottaa huomioon aineistoa käsitellessä, jotta henkilöt pysyvät tunnistamattomina. Haastattelu aineisto on litteroitu niin, ettei tutkimuksessa vastaajaa voida tunnistaa. Paikkakuntia ei myöskään tutkimuksessa kerrota, ettei vastaajaa voida tunnistaa.

Julkaisussa kerrotaan myös, että tutkimus toteutetaan niin, että siitä ei aiheudu riskejä, vahinkoja tai haittoja osallistujille (Kuula-Luumi ym., 2019).

Tutkimuseettisenä kysymyksenä tulee esille myös se, miten saamme haastattelut tehtyä mahdollisimman sujuvasti, jotta haastateltavalta ei menisi paljoa aikaa haastatteluun. Kerroimme haastattelun kutsussa, että haastattelu kestää noin puoli tuntia, jotta haastateltava pystyy varautumaan haastattelun aikaan. Teimme myös koe haastattelun, jotta pystymme vastaajalle antamaan mahdollisimman tarkan keston haastattelusta. Haastattelu aikaa varatessa pystyi myös varaamaan vain puolentunnin ajan, joka kertoi haastatteluun tulevalle suurin piirtein olevan ajan.

Myös pitää miettiä, minkälaisia kysymyksiä voidaan esittää haastateltaville, jotta ne eivät olisi liian henkilökohtaisia vaan yleisiä kysymyksiä. Haastattelukysymykset tulisi kuitenkin luoda niin, että niistä kattavasti tietoa tutkimukseen. Miten saamme haastateltavien luottamuksen, jotta he pystyvät kertomaan kysymysten avulla mahdollisimman kattavasti tietoa. Alun peruskysymykset ovat hyviä johdattelemaan

aiheeseen, jonka jälkeen vastaajalla on edes jonkinlainen käsitys siitä, mihin hänen pitäisi vastata.

Lähteet

Ahola, K., Hakola, T., Hopsu, L., Leino, T., Leskinen, T., Oksa, J., Takala, E-P., Vorne, J. & Vuokko, A. (2010). Työkuormitusta arvioimalla ja säätelemällä voidaan edistää hyvinvointia työssä. Teoksessa T. Kantolahti & T. Tikander (toim.) Puheenvuoroja työn kuormittavuudesta. Työhyvinvointifoorumi 2010. (30–34). Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen selvityksiä 2010: 17. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus.

[PUHEENVUOROJA TYÖN KUORMITTAVUUDESTA - TYÖHYVINVOINTIFOORUMI](#)

Elo, S., Kajula, O., Tohmola, A. & Kääriäinen, M. (2022). Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen. *Hoitotiede* 34 (4), pp. 215-225.

[128987-Artikkelin teksti-276125-1-10-20230415.pdf](#)

eNorssi. (N.d.) Suomen yliopistollisten harjoittelukoulujen yhteistyöverkosto.

Ilves, V. & Melkko, S. (2024). Opetusalan työolobarometri. Opetusalan Ammattijärjestö [OAJ].

Kauppi, M., Vesa, S., Kurki, A-L., Olin, N., Aalto, V. & Ervasti J. (2022). Opettajat muuttuvassa koulumaailmassa – Opettajien työhyvinvoinnin kehitys opetussuunnitelmauudistuksen aikana. Työterveyslaitos.

[Opettajat muuttuvassa koulumaailmassa](#)

Mauno, S., Huhtala, M. & Kinnunen, U. (2017). Työn laadulliset kuormitustekijät. Teoksessa A. Mäkikangas, S. Mauno, & T. Feldt (toim.) Tykkää työstä. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. (luku 3). PS-kustannus 2017.

Kohonen, I., Kuula - Luumi, A. & Spoof, S-K. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3/2019.

[Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa](#)

Marjanen, P. & Metsärinne, M. (2019). The Development of Craft Education in Finnish Schools. *Nordic Journal of Education History*. Vol. 6, no 1 (2019), pp. 49-70.

[124-Article Text-252-1-10-20190612.pdf](#)

Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelma perusteet 2014.

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#)

Rautio, M. (2010). Arvioinnin moniulotteisuus ja työhyvinvoinnin hallintamahdollisuudet. Teoksessa Kantolahti, T. & Tikander, T (toim.) Puheenvuoroja työn kuormittavuudesta. Työhyvinvointifoorumi 2010. (22–28). Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen selvityksiä 2010: 17. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus.

[PUHEENVUOROJA TYÖN KUORMITTAVUUDESTA - TYÖHYVINVOINTIFOORUMI](#)

Sjöström, M. & Svartsjö, M. (2021). Kunnat huolehtivat perusopetuksesta erilaisista lähtökohdista. Kuntaliitto.fi.

[Kunnat huolehtivat perusopetuksesta erilaisista lähtökohdista | Kuntaliitto.fi](#)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu. (2023). Työolot. Työsuojelu.fi

[Työolot - Työsuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)

Yksityiskoulujen Liitto ry. (2018). Yksityiskoulut Suomessa.

[Yksityiskoulut Suomessa – Yksityiskoulujen Liitto ry](#)

Waddell, G. & Burton, A. K. (2006). Is Work good for your health and well-being? The Stationery Office. 22-24.

[IS WORK GOOD FOR YOUR HEALTH AND WELL-BEING?](#)

Liitteet

Liite 1. Tietosuojailmoitus

1. Rekisterin nimi	Käsityönopettajien kuormittavat tekijät
2. Rekisterinpitäjä	<p>[REDACTED]</p> <p>Opiskelija</p>
3. Vastuuhenkilön yhteystiedot	<p>[REDACTED]</p> <p>[REDACTED]</p>
4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	<p>DPO@utu.fi</p> <p>+358 29 450 4361</p>
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	<p>Kandidaatintutkielma: Käsityön opettajien erilaiset ja eritasoiset kuormittavat tekijät opetustuntien ulkopuolella.</p> <p>Tutkimuksessa kerätään haastatteluita, joissa kysytään käsityö aineopettajien kokemuksia kuormittavista tekijöistä työssään, kun oppitunteja ei huomioida. Sähköpostiosoitteita käytetään haastattelukutsun lähettämiseen. Haastatteluissa kerätään tietoa käsityön aineopettajien kuormittavista tekijöistä. Yritämme selvittää, löytyykö kuormittavista tekijöistä eri tasoja ja eroja eri paikkakuntien koulujen välillä.</p> <p>Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on <i>(rasti vain yksikohta)</i></p>

	☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 a-kohta) ☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 e-kohta) ☐ muu mikä _____
6. Käsiteltävät henkilötietoryhmät	Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja Nimi ja sähköposti, haastattelun sisältö koskien käsityönaineenopettajien kuormittavista tekijöistä.
7. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät.	
8. Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
9. Henkilötietojen säilyttämisaika tai sen määrittämisen kriteerit	Haastattelunauhoitteista kirjoitetaan tekstitiedostot. Samalla tutkimusaineisto anonymisoidaan, jolloin tiedostoon ei jää suoria henkilötietoja. Haastattelunauhoitteet poistetaan. Henkilötietoja säilytetään enintään 06/2028 asti. Anonymisoitu aineisto säilytetään tietoturvallisesti myöhempää tutkimuskäyttöä varten. TAI Haastattelut nauhoitetaan ilman suoria henkilötietoja. Haastattelunauhoitteet säilytetään tietoturvallisesti myöhempää tutkimuskäyttöä varten ja niitä säilytetään enintään 12/2028 asti. Anonymisoitu aineisto säilytetään tietoturvallisesti myöhempää tutkimuskäyttöä varten.

10. Rekisteröidyn oikeudet	<p>Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää tai vaikeuttaa käsittelyä.</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle.</p> <p>Yhteyshenkilö rekisteröidyn oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvissä asioissa on Turun yliopiston tietosuojavastaava, yhteystiedot ilmoituksen alussa.</p> <p>-</p>
11. Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu	Haastattelukutsujen lähettämiseksi pyydetään sähköpostiosoitteita tai viestin välitysmahdollisuutta kouluilta, joihin haastattelukutsuun kutsu lähetetään.
12. Tiedot automaattisen päätöksenteon ml. profiloinnin olemassaolosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloinnin tekemiseen.